

هونەر ههند حهسهن شهرفی:

ههر چهنده دیدنهانی ئیستفالا زاخو یا کلیپان بیانی ژێ بوون، بهلی زانین رهسه نایه تیهکی یا د بهیتا لالش دا، لهوا ب ههر تشتی خوه یه کهم ده رچو

دهمی هاتی راگه هاندن (بهیتا لالش) یا ئیکێ یه، دنیایی هه میی تیرا من نه کر!

هه فیه یقین: سه رنقیسکار

ئه ز دبیترم دقتیت مرۆف سترانه کت ب ئافکارنا کوردستانێ بیتریت ب ئافکارنا هه له بچه بیتریت جاره کا دی وئ برین نه ئینیتته پیش قه بهتلیت وهک سمفۆنیهک یان دیرۆک موسیقا هه له بچه یا تایبهت قه و ئه ز یی ئاماده مه و هیقی دارم موزیک ژهنین کورد هاریکاریا من بکه ن ئان وئ سترانی یان تشته کی باشتتر چیکه م سه ره له بچه .

پ/ دياره حهسهن شهرفی نیزیکی جگه ره خوینه په یقین وی گوته نه، چ پین نه قیت هوزانین جگه ره خوین یان نقیسین وی بخوه ستران، گه له ک جارا ئه م دگه ل ماموستا سه ره ی بۆتانی درونشان، شهرفین جگه ره خوین ب ستران د گوته، دياره ئه فان کارتیکرن ل ته ژێ کره .. ئه رێ وه تیکلی دگه ل هه بووه ..؟

- شهرفین جگه ره خوین، چ بیترم... په ره ره ده کا گه له ک مه زن دا ژیا نا هۆنه رێ من.. دا ژیا نا ئه ده بیاتا کو ئه م لسه ره دچین، جگه ره خوین که سه کی هه ری مه زن بوو بۆ شه ره شا ملله تی کورد، مه سه لا نیاسیو نی نه بوو مه دیوانین وی دنیاسین، مه هزا وی دنیاسی، مه قه له ما وی دنیاسی، ئه م ب په یقین وی گه له ک داخبا ریوون، ئه م گه له ک دل خۆش بوون، په یقین وی جهی بهر خودانی بوون، ژبه ره وئ چه ندێ ژێ ئه م بوونه هه قال به ندین خواندنا دیوانین سه یادی جگه ره خوین هه تا نه ا ژێ 5-6 ژ به ره مه ی وی شهرفین وی من دا ژیا نا خوه دا کرینه ستران.

پ/ ئه کید ل کوردستانا باشور که کن حهسهن نیزیکی هوزانانی مه بووه وهک ماموستا مؤید ته یب و ئه دیب چه لکی و گه له کت دی، لئ ئه می تینه سه ره بهیتا لالش ئه ف ه په یقین کت یه؟

- ب راستی من دقتیت بیترم، کوژ هه ستا خوه ئه ز ل تشتی دیرۆکی یی ملله تی خوه گه ریام من قیابا ب هزارتین

جه میلا جه لیل

ئه و موزیک زان و نقیسکارا پتر ژ 700 ستران و ئاوازی کوردی کو مکرین

جه میلا جه لیل 19، سیاتا سالا 1940 ل به ریقانی ژ به مه له کا کوردین ئیژدی ژ دایک بوویه، خوه ندنا خوه یا موزیکی یا نا فین و بالا لیه ریقانی خلاس کره .

به ریرسیارا پارا موزیکا رادیو یا کوردی ل به ریقانی بۆ ماوی سیه و پینچ سالان کوژ سالا 1967 هه تا 2002، ئه نداما ئیکه تیا موزیک زانین ئه ره مه نستانی و ئه نداما ئیکه تیا رۆژنامه قانین ئه ره مه نستانی بوویه .

خودانا کو مکه کا په رتو کا به یین کو زیده تر ژ 700 ستران و ئاوازی کوردی بخوه فه دگرن کو ب چه له نگی و ژیهاتی فوندا وان ب ده نگ و نقیسه انشه ده له مه ند کرینه و ب شیوه کی زانستی هاتینه کو مکرین و چاپکرین .

جه میلا جه لیل گه له ک جارا ل کو نفرانسین نا ف ئه وه ویدا ل له ندن، دان هاگ، هه ولیسر، مۆسکو، لیتینگراد و به ریقانی و... هه ت، ب ناخفتا پیتشدا هاتیه و بالا زانیاریا کشانديه سه ره ده له مه ندی و جوانیا موزیکا کوردی . یین وهک ئارام خاچا توریان ب نا ف و ده نگ کاروبارین جه میلا جه لیل بلند نر خاندنه .

به ره مه یین جه میلا:

- کلامید جه مه عتا کوردا، به ریقان 1964، 164 روویه ل، تیپین کیریلی .
- کلامید جه مه عتا کوردا، بزمانی کوردی و رووسی مۆسکو 1965، 172 روویه ل، ب تیپین لاتینی .
- کلام و مقامید جه مه عتا کوردا، ب زمانی کوردی و رووسی. مۆسکو 1973، 176، روویه ل، ب تیپین لاتینی .
- سترانی جه مه عتا کوردا، به ریقان

- 1977، 182 روویه ل، ب تیپین کیریلی .
- کلام و مقامید جه مه عتا کورد، ب زمانی کوردی و رووسی 1986، 144 روویه ل، ب تیپین لاتینی .
- ئۆردیخانن جه لیل، جه لیلن جه لیل، زارگو تئا کوردا، په رتو کا 1978، روویه ل 461-472، ب تیپین لاتینی .
- جه میلا جه لیل و نازا جه لیل، ستران و دیلانین کوردی، په رتو کا 1، به ریقان 2001، 200 روپه ل، ب تیپین لاتینی .
- سترانین کوردی یین گه لیری ژبونا کوما سازه نندا، به ریقان 2001، 44 روویه ل .
- ستران وئاوازی کوردی یین گه لیری ژبونا کوما سازه نندا، به ریقان 2001، 56 روویه ل .

ئه ز فی کاری ل کاک ئه دبیبی و کاک حسین و هه می هه قالا و ل ئیژدیخانن پیرۆز ده کم .

ههر چهنده مه گه له ک زه حمه ت پیتشه کیتشا... لئ مه به ستا مه نه پاره بوویه کوژ بهیتا لالش قازانج بکم..

من ژ باوه ریا خوه من ژ هه ستا خوه یا نه وهی چیکری و سنج جارا ژ ستوکهلن مه قه ستا سته مبول کره ب تنی بۆ 8.5 ده قیقا .

پ/ هه ستی ته ل وی ده می هاتی راگه هاندن کو بهیتا لالش یا ئیکت یه؟

- راستی دنیایی هه میی تیرا من نه کر، هه ستی من گه له ک خوه شو بوو، بۆ من وهک خه ونه کت بوو.. نه شیتم وه صف بکم وئ خوه شیا ئه ز تیدا ل وی ده می...

پ/ ئه م ژ ب نا فنی بنگه هتی لالش پیرۆزیا هین ل ته ده کن و پیرۆزیا فی کلیپن ژ ل هه سووا پیرۆز دکن و هیشیا سه ره قفتی ژ ژ ته را ژ دخوازن.

- هه ره و سا (کو مپانیا نوده م) ئه و ژێ تشته کی گرنه که کو دئ بریکا وان هیته به لاقه کرن ل سه رانه ری کوردستانا باشور و (مه یا) ل باکووری کوردستان و ئه ز و کساک ئه دیب وهک ده نگ و ره نگ دئ به لاقه که یین کو دقتیت سوپاسیا (نوده م) موزیک ژ بکه م کو نوو شه دیت و مرگینیه که و ده رگه هه که بۆ هه سوو هۆنه ره مندین کورد یا خودانی وئ کاک نه وشاد کینسته ی و کاک وهه بی هاتا خوارا وئ ژ ل سه ری مه ها 2 و ئه م هیقی دارن ل فی ژفانی ژ هه می تشتا وهک چاپت خلاس بن..

ب راستی تشته کی گه له ک مو دیرنه و جارا ئه ولی به ل کوردستانن ئه ف تشته بهیته چیکرن کو ده نگ و ره نگ یین دقتیت گوهتی خوه بده تی و یین بقتت به ری خوه بده تی..

گه له ک هه قبه ندین دی هه تا ئه ف کار هاتیه ئه نجام دان، یا ژ وان گرنه گتر کاک حسین حه سهن کو ب ده کی گه رم و مه زن خوه دا بهر کلیپا لالش ئیک ئیک کار تمام کر، تشتی باش ژ بۆ مه خه رجیه ته، سوپاسیا بنگه ها لالش دکه ن پیر خدر و شیخ شامۆ کاک داسن گو هاریکاری کرن هه گه ره ئه ف نه یا کلیپ ژ نه دهاته ئه نجام دان.

پ/ سه ره که تئا بهیتا لالش د فیسته قالا کلیپا کوردی دا ل زاخۆ چاره دبیبی؟

- ب راستی جهی که یفکا گه له ک مه زنه کو بۆ من هاته زمان کو من کاری بت ژ باوه ریه کا مه زن خه باته ک کریت کو یه که مین ده رکه فیت، ئه م دشین بیترین نا ف دوو هزار کلیپا نه ک 50 یا چونکی گه له کا به شداری نه کربوو، ئه قه ژ پینگه فکا گه له ک مه زنه دنا ف چار پارچین کوردستانن دا ئه ف قینستیقاله و به ری هه ر تشته کی گه له ک گرنه گ بوو و دهاته زانین دیساقه هه ر تشتی ملله تی کورد دزقرته قه ره سه نایه تی، هه ر دیسان ئه و مرۆقین دیده فنان کو دیسان ژ بوون به لی دزانین ره سه نایه ک یا دقن دا.. له وا ب هه ر تشتی خۆ ب یین یه که م ده رکه ت، ئه و ژ جهی سه رفرازین یه که ئه م بکارن وئ خه باتن بکه ن.

هه بوون به لی مه دیت یا وی گه له ک مه عقول تره، و ژبۆ شه ره قه کرنا بۆچی گوته به؟ هقی دارن بشین دپیتشه رۆژا مه دا لسه ره فی بابه تی دگسه ل وی ژ بکه ن. ئه و ژ ب گه رمی به رسقا وه بده ت، یا من من وژدانی خوه ره حه ت کر لاله ش تشته کی گه له کی گه له کی پیرۆزی مه زنه ل ده ف من بخۆ، جهن هیشین و بنگه ها ملله تی کورده ب راستی پارچه کا هه ری پیرۆزه د خا کا کوردستانن دا، ره سه نایه کا گه له کی مه زنه په عنی مرۆف پین یین سه ره بلنده ژبۆ هندی من ژ ده کی په ره ه خۆش ئه و تشت ئینانه سه ره زمان به لکی ژ 80% ئه م شیایه مافی وئ بده نی ب هس دیسا به س دیف شیانین خۆ مه شیا وژدانی خوه ره حه ت که ن کو وی تشتی بیترن.

پ/ بۆ چیکرنا فی کلیپت وه چ ناسته نگ هه بوون؟

- هه له به ت به ری کلیپت تشت ب موزیک تینه پیش گه له ک داستان یین هه یین گه له ک شعر یین هه یین یین مه زین کوردا به س که س نینه چیکه ت، که س نینه ب ده نگ خۆ ب موسیقا خۆ چیکه ت.. هه له ت کاک ئه دیب هه ز دا مه.. پشتی هه زری من گوته ئه قه تشته کت بچیک نینه دقتت موسیقه کا هه ری باش.. مه خۆ نیزیکی هزارین سالا کره بۆ لالش کا چ تشت بۆ لالشی بکار تیت ئه م ب هه یفکا یین ل موزیک ژه نا گه ریابن تا مه هه ده ک کوردین تورکیا ئینانه ده ر ل سته مبولت..

براده ره کی کورد بوو بیترن ئای و کوژان.. گه له ک هاریکاریا مه کرن.. ئاوازا وئ ژ ب من دانا بوو وهک هه ز من خوه گه له ک نیزیکی تشتی ئولین که فن کر تا ئه و په یف یه ک بگرن، هه له به ت هه ر ژ پیتشین وهختی کو

مه ده ست پین کری، کاک ئه دبیبی گه له ک بزات کر دگه ل مییرن ئیژدی دگه ل کاک داسنی و براستی ژ ئیژدیابن ل ئه لمانیا ژ گه له ک هاریکار کرن و ب ده کی گه رم هاریکاریا مه کرن یا دووی ژ وهختی موزیکه و ده نگ و هه ر تشت خلاس بووی... قیتجه قوناعا کلیپن هات کو یا ب زه حمه ت تر ئه و ژ دیسا کاک ئه دبیبی په یه وندی ب بنگه هین لالش کر کو جهن ریز و سه ره رازین نه وان گه له ک هاریکاریا مه کر وهک هیتا پیر خدر و شیخ شامۆ کو نا فنی وان ژبیرناکم و کوما شاریا و گه له ک گوندین ده ره ره رین لالش و

سالان کا ل سه ره فی خا کا پیرۆز چ رویدایه دنا ف ملله تی دا، من قیایه بکه م ستران کوژ قالیب خۆ مه ستر ئیک ژ وان ژ لالش بوو، کو مالا وی ئا فا ئه دیب چه لکی ئه ف هوزان دایه من کو هه قالی منه و کاک مؤید ژ هه قالی منه. لئ هه زرا وئ (بهیتا لالش) گه له ک جارا مه مناقشه دکر ل سه ره تشتین دیرۆکی، لسه ره فرمانین کوردا لسه ره چامین کورد، کاک ئه دیب ژ گوت من تشته کی هه ی.. هه له به ت ئه و ی هه ز دا من.

و ئه ز بخوه ژ ل تشته کی وه سا دگه ریام هه ر چهنده گه له ک شعر و تشتین وی

پ/ ئه م هه ز دکه ن حهسهن شهرفی ناس بکن؟

- نه هه وه چی زیده نیاسی بوونی یه ل ده قه را مه، ئه ز که سه کی کوردم حه سهن شهرفی 20 سالا ئه ز خه مه تا سترانا کوردی دکم ب تایبه تی یا رامیاری، حه تا نوکه من نیزیکی 9 به ره ما هه نه، ئه فا لالش ژ ی یا نه ا دئ بیسته بابه ت ئه م شه ره بکه یین بۆ خوانده قانین خۆ کو پینگه فکا هه ری مه زنه دژین هۆنه ری مندا، نه ها ل سویدئ دژیم من ل به ره بهیم ل کوردستانن بژیم، حالئ حازر ئه ز سوپاسیا وه دکم کو وه ئه ف ده ره ته دایه من رۆژنامه دهنگن لالش بۆ فی چاپ پیکه فتنن.

پ/ وهک ديار ته د سالیان 80 دا ته ده ست ب هۆنه ری کره کیژان هۆنه ره مندئ کورد کار ل سه ره ته کره یه..؟

- هه له به ت ژ بچیکاتی وده قیانا من لسه ره هۆنه ری کوردی، فولکلوری کوردی هه بوویه، ل سالا 1980 هه تا 1985 من ده ست ب سازن کره ل سالا 85 من بریارا ستران گوته ی دایه و من سترانین گوته ی، هه له به ت یی کو باندۆزا وان ل سه ره من هه ی، ئیش و ئاوازی ملله تی کورد بوون ب راستی و ئه و تایه مه گرت من خوه دیت کو ئه ز بشیم خه مه تا ملله تی خوه بکه م و شه ره شا خۆ ب ده نگ خۆ بکه م، هه ستی منی هه ری مه زن ئه و بوو..

ل وی ده می ستران بیترین مه یین ملی هه بوون وهک: حه سهن جزاوی- مه حه مه د عارف- حه سهن زه ره ک و گه له کتین دی وهکی وان کو ناهینه بیرا من نا فنی وان بیترین و پشتی وان: ته حسین طه، ئه یاز، ئه ره وان، سه عید گاباری، مه حه مه طه سترانین ده فۆکتین کوردستانن یین جودا جودا باندۆزا خوه من کره به به لی باندۆزا هه ری مه زن کا و دانین ملله تی کورد بوون وهکی دبیرن بنگه ها نه ته وی ل من کر ستران بیترم و ستران بکه مه د خه مه تا شه ره شی دا.

پ/ بئ گومان شه ره شی کارتیکرن ل ده روتی ته کر، به س سترانا هه له بچه کو ده نگه دانه ک بوو دوی وهختی دا، هه ر دیسان کارتیکرن ل ده روتی گه نه ی کورد ژ ب دکر، به لی وهکی هه ده ک دبیرن بۆچی ئه فی سرودن نووه ن نا که یه ف ه؟

- هه له به ت هه له بچه داخه کا مه زنا ملله تی کورده، و پیناسه کا مه زنا ملله تی کورده، جهن ریز و سه ره مانه دن یه بۆ هه ره شه هیده کی هه له بچه، هه له بچه دژین 16-17 سالیبا خوه دا پشتی ئه ز بخوه ژ ئه نه فال بویم، ئه و چاما مه زنا ئه نه فال ل ده قه را بادینان شه ختی کوردستانا باکوور بووم که مپین دیاره کر.. میردین و مو شی... د وی ده می دا ئه و سترانه ئه و

کاره ساته به لکی من حه ق وئ ژ ئه دایین چونکی هه له بچه من بزانی خۆ یا گوته ی، به لکی هه له بچه ب تشته کی وه سا تیتته قه بول کرن هه تا مرۆف تشته کی گه له ک به سیط پین بیترن، هه له بچه سه مفۆنیه کا گه له ک مه زنه هه ده ک موزیک ژهنین کورد یین ب یه ک ده قیقه دوو ده قیقه سه د دوو سه د مرۆفا چیکرن، یا من ژ ده کی سوته ژ هه سته کا مه زن برینه کتر برینا خۆ یا مه زن من ئه ف تشته یین گوته ی، به لکی نه لایقی هه له بچه بوو زیده به س من دلئ خۆ ره حه ت کر نه ا ئه ز دبیرم کو نی که مه فه، هه له به ت